

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 18 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse sto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od poterstopnega petit-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopis naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravništvo pa v pritličju. — Upravništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Duhovnik pred sodiščem.

Iz Novega mesta smo dobili danes poročilo, ki potrjuje v polnem obsegu, kar smo poročali včeraj o afri kaplana Kleindiensta iz Mirne peči. Zadeva je zdaj popolnoma jasna in jasno je sedaj tudi postopanje juščnih organov.

Posestnik in član krajnega šolskega sveta v Mirni peči, Josip Kotnik, je ovadil kaplana Jakoba Kleindiensta zaradi lahke telesne poškodbe po § 411. kaz. zak. in to na podlagi zdravnika spričevala. Ko je kaplan izvedel za to ovadbo, je tudi on vložil tožbo proti Josipu Kotniku radi žaljenja na časti in radi prestopka zoper telesno varnost po § 431. kaz. zak.

Še predno je prišlo do razprave pred novomeškim okrajnim sodiščem je šel prošt dr. Elbert — baje dvakrat — v Mirno peč zadevo preiskavat. Ne vemo, če se ima prošt po cerkvenem pravu kaj vtikati v take zadeve, po veljavnih avstrijskih zakonih ga čisto nič ne brigajo. Te proštovne preiskave so pa morale sodišču hudo imponirati, zakaj kazenski sodnik krajnega sodišča je že pred obravnavo izjavil, da na celi stvari ni — nič.

Tudi pri obravnavi sami je kazenski sodnik postopal tako, kakor da stoji pod vplivom proštovne preiskave in njenega rezultata, da na celi stvari ni nič. Še prični zaslišal, ki so bile v ovadbi navedene; ni jih zaslišal v kljub ugovoru funkcionarja državnega pravništva, pač pa je oba obto oprostil radi — popolne pijanosti. Sam sodnik je pri razpravi tako govoril in dal Kotniku in Kleindienstu razumeti, kako naj se zagovarjata in oba sta se v tem smislu zagovarjala, da sta bila do nezavesti pijana. Do neza-

vesti pijan duhovnik — to je lepa prikazen!

Funkcijonar državnega pravništva je zahteval zaslišanje prič ali njegovi zahtevi sodnik ni ugodil. Ker se je funkcijonarju državnega pravništva oprostilna razsoda zdela krivčna in neobjektivna, prijavil je takoj priziv. Izpeljati ga ni mogel takoj, menda je bil koncept razsodbe pripravljen za vpogled proštu dr. Elbertu; predno je pa funkcijonar državnega pravništva dobil zahtevani akt za izpeljavo prijavljenega priziva, že mu je državni pravnik novomeški ukazal, da priziv umakne. Ta ukaz je toliko čudejši, ker državni pravnik v celi zadevi uradoma sploh ni bil nič informiran, nego je o njej vedel samo to, kar mu je povedal prošt dr. Elbert.

Da sodba kazenskega sodnika ni pravična in ni objektivna, to leži na dlani. Kotnik je bil dejansko poškodovan, to se vidi iz zdravnika spričevala in to potrjujejo priče. Kaplan pa tudi ni bil pijan do nezavesti. Kaplan je šel od farovža do Kotnikove hiše, katera je oddaljena kakih 400 korakov, ne da bi se kolikaj opotekal, ali da bi bil padel. Prišedši do hiše, je kaplan dal Kotnika poklicati iz hiše in ko mu je ta resnica v obraz povedala, se je kaplan zapobil vanj, ga tolkel, ga davil in ga hudo opraskal po vratu. Pri tem pa se ni čisto nič opotekal in se je tudi brez opotekanja vrnil v farovž. Drugi ali tretji dan je spisal ovadbo in se je natančno spominjal vsega dogodka ter natančno na vedel vse posroke, ki mu jih je reklo Kotnik. Kdo naj torej verjameme, da je bil kaplan sploh pijan, kaj še pijan do nezavesti. Sicer pa je popolnoma nemogoče, da bi se dva do nezavesti pijana človeka mogla čez več časa natančno spominjati vseh detajlov

svoje afere; povrh so bile navzočne priče, ki bi pod prizzo potrdile, da kaplan sploh ni bil pijan, ali teh prič sodnik ni zaslišal.

Ni se čuditi, da je to postopanje kazenskega sodnika in državnega pravnika obudilo v Novem mestu splošno nevoljo. Ljudje razpravljajo o tem slučaju javno po gestilnah in so tudi že kazenskemu sodniku in prostu naravnost povedali svoje mnenje. Javno se govori v Novem mestu: »Kdor ima kaj kazenskega pri sodišču, naj gre raje k proštu, kakor k advokatu, češ prošt ima tako besedo pri kazenskem sodniku in državnem pravništvu, da vse doseže, kar hoče.«

To postavlja justico v tako žalostno luč. Sodni uradniki sami so ogorčeni, ker čutijo, da vsled takega postopanja trpi ugled sodnikov in mora izginiti zaupanje ljudstva v nepristranost sodišč. Že zdaj je splošno razširjeno mnenje, da se duhovnikom ne meri z istim merilom kakor drugim ljudem, da se duhovnikom vedno prizaraša in da se jim vse spregleda, a take sodbe, kakor je bila izrečena v afri Kleindienst, le utrujejo in poglavljajo to mnenje.

Sicer pa Kleindienstov slučaj ni osamljen. Pred nekaj časom je bil graščak dr. Bertsche ovaden, da je vsled naprevnosti in prenagle vožnje nekega človeka povozil. Tudi dr. Bertsche je bil oproščen in ko je funkcijonar državnega pravništva vložil priziv, mu je državni pravnik ukazal, da ga mora umakniti. Ali je zakon samo za kmete in meščane, ne pa tudi za farje in grščake?

Justitia fundamentum regnum — je zapisano na velikih vratih cesarskega dvorca na Dunaju. Ali kaže se, da je to teorija, v praksi pa se postopa tako, kakor je že pred dolgimi leti povedal Grillparzer. Zlasti glede duhovnikov je prišla v

veljavno praks, kateri je dal izraza novomeški državni pravnik — ki je, mimogrede rečeno, mož prav ponih zmožnosti — z besedami: Es ist nicht im Interesse des Staates, wenn man die Geistlichen gerichtlich verfolgt. Mi pa pravimo, da se slabovaruje interes države, če se prezira načelna enakost vseh stanov pred sodnikom. Seveda bi bilo bolje, ko bi ne bilo nikdar treba postopati proti duhovnikom, ali ako se duhovniki ne drže postav, ali s svojim delovanjem in nehanjem izvajajo sodno postopanje, potem se mora to tudi pravično in objektivno izvršiti. Fiat justitia — pereat mundus — to je v interesu države, zakaj več kot vsi duhovniki je za državo vredno, da ima ljudstvo zaupanje do justice. S takim postopanjem, kakor v Kleindienstovem slučaju, pa se zadnji ostanki zaupanja trgojo na cunje. Kar je v naših močeh, bomo vse storili, da se taki žalostni justici naredi konec.

Rudniška šola v Idriji. Interpelacija poslanca dr. Ferjančiča in tovarishev na njega ekscelenco, gospoda poljedelskega ministra.

Že opetovanje se je pritoževalo v tej zbornici o nevzdržljivih razmerah na c. kr. rudarski ljudski šoli v Idriji Montanni erar, ki vzdržuje to šolo, se vkljub temu že do zdaj ni odločil, izvršiti na njej reforme, ki postajajo vsak dan potrebnejše in nujnejše. Ni častno za državo, če se pomisli, koliko neštetih milijonov je v teku stoletij dobila iz rudokopa in kako mačehovska skrbi za šolsko izobrazbo otrok delavcev v rudokopu. Rudarsko ljudsko šolo obiskuje 972 otrok obojega spola pod eno streho in pod enim vodstvom. Pri tolikem številu učencev bi morsale biti tri štirirazrednice, vsaka pod posebnim vodstvom in v posebnem poslopu.

Ker ima Idrija nižjo realko, zavstovali bi za dečke dve štirirazrednici, za dekle pa bi se moral ustanoviti meččanska šola, da pridejo ti ubogi ljudje, če so že prisiljeni iskati si svoje eksistence po svetu, v boljši položaj, da se bodo lažje preživeli. Razen tega tudi šolski prostori ne odgovarajo zahtevam pedagogike in higijene, ki jih je pričakovati od modernih šolskih poslopij. V posameznih razredih je toliko učencev, da daleko presegajo postavno mejo.

Naposled pa učiteljstvo! Po pravici bi se moral zahtevati, da ima učiteljstvo na tej c. kr. ljudski šoli take plače, kakor na drugih c. kr. ljudskih šolah. Toda temu ni tako. Učiteljstvo je sicer v X. činovnem razredu, toda njegova plača je navadna ironija v primeri s plačo državnih uradnikov X. činovnega razreda ali učiteljev na drugih c. kr. ljudskih šolah.

Ekar ne sme čakati s povisanjem plače učiteljstva toliko časa, da bode deželnii zbor povišal plače ljudskih učiteljev. To povišanje se odlaže in odlaga vsele obstrukcije, ki zadržuje delovanje deželnega zbora. Te žalostne okoliščine erar ne sme izkoristiti.

Podpisani si usojamo opozoriti novega šefa poljedelskega ministra na razmere c. kr. rudarske šole v Idriji, ki so v vsakem oziru nevzdržljive in potrebne reforme, in vprašamo:

»Ali je njega ekscelencia voljna, natanko preiskati razmere na c. kr. rudarski ljudski šoli v Idriji in uvesti hitro in potrebno pomoč?«

Na Dunaju, 14. marca 1905.

Poneumnjevanje ljudstva.

Z dežele, 20. marca.

Malo je krajev, kjer bi bilo ljudstvo versko tako fanatizirano, kakor

LISTEK.

Slovenci v šomodski županiji na Ogrskem.

Zgodovinska, narodopisna in književna črtica.

Spisal Anton Trstenjak.

(Konec.)

Z Mažari prihajajo v Slavonijo mažarske šole, in to je ono, po čemer tako hrepenu v koprne Mažari. A ravno v tem oziru so že mnogo dosegli. Imajo oblast in sredstva. Ustanovili so društvo „Julian“ v Budimpešti, kateremu je edini namen, da širi in ustanavlja mažarske šole v hrvaško-srbskih občinah. Česar pa ne more storiti društvo, to store hrvaški plemenitaši, odpadniki.

Povsod, koder so se naselili Mažari, in tudi tod, koder jih ni, ustanavljajo se mažarske šole. Na ogromnem obsegu od Barča do Vukovara, od Bijelogore, Črnega Vrha, Papuka in do Dilj po gorja je že vse polno mažarskih šol!

Goreči pospeševatelji mažarskih šol so grofi Aladar, Ladislav in Tivadar Janković in plemkinja de Tükör. Grofi Jankovići imajo v slavonski Po-

dravini, to je v virovitiški županiji, ogromna posestva, na katerih ustanavljajo mažarske šole. Tako se nahajajo te šole na pusti Palisala poleg Daruvara, na Neteči kraj Lukača, v Gradini, potem na pusti Čemernici in v Gačištu. V gradinski županiji so šole mažarske, a v Detkovcu se uče otroci tudi mažarski jezik. V Starih Jankovcih (Vukovar) se je otvorila privatna mažarska šola za uslužence na železnicu Novi Sad—Zemun, Indija—Ruma.

Toda to nikakor ni vse. Društvo „Julian“ je že osnovalo v Slavoniji 23 mažarskih šol, a letos jih osnuje še 30, pošilja v Slavonijo mažarske učitelje iz Budimpešte. Koliko je že teh učiteljev, kateri ne znajo niti besedice hrvaški, tega ne morem določiti, ker nimam vseh hrvaških časnikov.

A ne samo v šolo, tudi v cerkev prodira mažarski jezik. V djakovski škofiji je že nekaj župnih, kjer duhovnik v cerkvi propoveda v mažarskem jeziku. Poročal sem, kako se ustanavljajo mažarske šole v hrvaških selih, a ponariti mi je, da je to uspeh, katerega so dosegli Mažari letos, reci 1904. leta. Lani še ni bilo toliko mažarskih šol. Po uradnem izkazu za leto 1902. in 1903. bilo je na hrvaškem in v Sla-

voniji vseh „pučkih“ (narodnih) šol 1412, izmed katerih jih je bilo 1303 z učnim jezikom hrvaškim, 22 z učnim jezikom nemškim, 7 z učnim jezikom mažarskim, 2 z učnim jezikom rusinskim in 3 z učnim jezikom slovaškim. Vidimo torej, da je mažarski šol vsako leto več in da se silno množijo.

Na tak način se snujejo mažarske šole v Hrvatih. Omeniti pa mi je, da je to le začetek, kajti Mažari misijo mnogo dalje. Trudijo se že dolgo let, kako bi uveli mažarski jezik v srednje šole na Hrvščini in v Slavoniji, ali dosedanji poskusi se jim niso posrečili. Hrvati so se krepko upirali in niso hoteli ničesar slišati o mažarskem jeziku. Janez Trdina nam pripoveduje, da je za njegovega učiteljevanja hotela vlada ponemčiti hrvaške šole. Kakor vemo, tudi ta poskus se je ponesrečil. Ali se zdaj posreči Mažarom to, kar se jim ni posrečilo pred petimi desetletji, kdo ve! Istina je, da se Mažari mnogo trudijo, da se uvede v hrvaške srednje šole mažarski jezik. Vprašali ne bodo Hrvatov, kakor se tudi ne zmenijo zdaj za nikogar, ko misijo v Oseku osnovati mažarsko gimnazijo. Da, to je resna volja ogrske vlade in v Oseku se bodo ustanovila prva mažarska gimnazija na hrvaški zemlji. Za dijake, kateri bodo

obiskovali to gimnazijo, ni se treba batiti. Ogrska vlada bode osnovala v Oseku prometno ravnateljstvo, povabila bodo sem mnogo mažarskih uradnikov, a ti Mažari potrebujejo mažarsko gimnazijo. V samem Oseku je že danes čez 5000 Mažarov, kateri odločno zavtevajo mažarsko gimnazijo.

Mažarski jezik silno napreduje. Osvojil si je celo stolico na zagrebškem vseučilišču! Osnovala se je na zagrebškem vseučilišču mažarska stolica, na kateri je dočelo mažarskemu jeziku po 9 ur na teden, dočim je hrvaškemu jeziku odmerjeno le po 6 ur na teden. Nihče se ne bode protivil temu, da se na vseučilišču predavajo tuji jeziki, kajti alma mater ne zapira vrat pred nobeno znanostjo. Ali drugače je z mažarsko stolicu v Zagrebu. Predaval se bodo tu mažarski jezik zato, da se ga nauče Hrvati in da bi se potem pomagari vse hrvaške gimnazije. A temu atentatu na hrvaški jezik morajo se protiviti vsi Hrvati.

Lokava so „prekodravska brača“. Neki Solymossi, bivši mažarski igralec, nima drugega posla, nego da premišlja, kako bi uvedel mažarsko opero v belem Zagrebu! Hvalijo ga „kozmopolita“, in ta mož je reklo, kako lepo bi bilo, ako bi se dajale v

Budimpešti hrvaške drame, in ako bi se pele na zagrebškem deželnem glasbenišču mažarske opere! Sedanji hrvaški intendant dr. Andrić da je nekoliko zavesti in vršila so se posvetovanja. Neki Spicer je opisal v „Pester Lloyd“ hrvaško dramatsko književnost in je hvalil Hrvate, da lepo napredujejo. Tudi tukaj se gre samo za to, da si mažarska opera osvoji hrvaško prestolnico. In zato so Mažari ljubezni in zato piše „Pester Lloyd“, da so Hrvati Mažarom „Schwesternation“. Mislim, da ni večjega licemertva na celiem svetu.

Ali dosti!

Čemu da še dalje razgrinjamo žalostno sliko svoje posestrime, hrvaške domovine? Napredka hrvaške misli ne vidimo nikjer, a tudi ni upanja, da bi se politične razmere zboljšale za Hrvate. Mažarski jezik prodira v hrvaške vasi, preplavljen je že vso ponosno Slavonijo, a Hrvati se ne ganejo, da bi zajezili mažarsko povodenj. Hrvati so razcepljeni v mnogoštevilne politične stranke in skoro bodemo rekli: Kolikor Hrvatov toliko strank! Hrvati se borijo drug proti drugemu, a tujec jim osvaja zemljo.

Rodovitno Mejumurje, kjer prebiva 84.356 Hrvatov, spadal je prej k Hrvatki, ali Mažari so je odtrgali od tro-

je na Kranjskem. Klerikali se radi pobahajo s pobožnim in dobrim ljudstvom, toda vedno zamolčijo nagibe in vzroke, ki ljudstvo žalibče še vedno vežejo na klerikalno stranko. Ta vez pa tudi ni tako močna, kakor si domišljajo duhovniki. Ženske in slaboumni može tvorijo veliko število; poleg teh so priklopljeni obrtniki in trgovci, ki v kupčiskem oziru morajo javno misliti s klerikalci. Sploh je vsa stranka miš-maš samih dobičkažljivih in nasilnih ljudi. Kdo izmed pametnih ljudi je v smradu omenjene stranke? Kdo izmed pametnih bode veroval obljubam, na ukom in govorom debelih agitatorjev, ki so večjidel brezverci, ki pa iz zasebnih nagibov nosijo krinko klerikalizma. Ko bi človek analiziral posamezne vplivne člane omenjene stranke, prepričal bi se, da je vsa stranka le — maškarada. Kdo more v sedanji dobi biti toliko omesjen in psihologično nerazvit, da bi se mogel strinjati s klerikalnimi nameni? Ko bi ne bila agitacija za označeno stranko tako židovsko-nesramno razvita, kdaj bi se bili tudi kmetje v najbolj oddaljeni gorski vasici prebudili in pričeli misliti o debelih agitatorjih. Človek bi jih primerjal z najrafiniranjejšimi sleparji, ki govore tako sladko, da človeka popolnoma omamijo, v tem pa ga z zvito goljufijo cakodujejo, oziroma revnega pahejo v še vedno nesrečo, namesto da bi mu pomagali. Nekateri duhovniki so res živinsko neusmiljeni. Ako zadene koga nesreča, mu pogori na primer njegovo poslopje, brž hiti k drugemu sosedu in izvabi iz njega denar, češ, požar prvega je miglijaj sosedu, naj kaj da v božji namen. Na sičen način se deluje tudi uspšno v strankarske namene. Tudi se na sličen način pogosto dogaja izprešanje denarja in delovanje za klerikalno stranko. Akoravno je ljudstvo klerikalnemu zmaju še vedno toliko vdano, vendar tudi ni napredna stranka slabotna. Vedno je jača, leto za letom. Ni še dolgo, kar je še ljudstvo verovalo v nadnaravna bitja in mistiko tako močno, da si naravnosti sploh prav nič ni predstavlja. Toda prosveta razpršuje te bajke in kaže ljudstvu resničnost in razsvetljuje žalostno duševno temo. Kdaj bi bilo že ljudstvo pokazalo hrbit klerikalnim hinavcem, toda vseled njih podle in mrežaste agitacije napredujejo napredni elementi le počasi.

Najbolj razširjen list po deželi je agitatorični »Domoljub«, kateri se po sodelovanju duhovnikov pošilja ubožnim tudi zastonj. Ker priprosti sloji nimajo dostikrat drugega čtiva, kakor »Domoljub«, navzamejo se napred vendar njegovih hinavskih misli. V njem se kažejo klerikalci praveči ljudske prijatelje, dobričajo se posebno kmetom in jim obetajo boljše čase. Seveda, kmetje in pri-

edne kraljevine ter je priklopili magyarszágu. Mejumurje je danes izgubljeno za Hrvate. Ti mejumurski Hrvati spadajo še v zagrebško škofijo, ali Mažari se trudijo, da jih odtrgajo od Zagreba in da jih pridružijo čisto mažarski škofiji. Prepočasi tu napreduje pomažarjevanje Hrvatov in zato bodo treba pregnati iz Mejumurja zadnjega hrvatskega duhovnika. Mažari vse dosegajo in dosegli bodo tudi to. A da pridobe te Hrvate za mažarsko državno idejo, osnovali jim bodo v Čakovcu hrvatski list. Ta list bodo sicer pisan v hrvatskem jeziku, ali širil bode mažarski duh, da tako zaduši v Mejumurju novo hrvatsko gibanje, katero so tod provzročile varaždinske »Naše Pravice«. Dr. Pero Magdić je začel izdajati »Naše Pravice« in ta list zahaja tudi v Mejumurje. A ta list se tu ne sme ni čitati ni širiti; ogrski orožniki hodijo od vasi do vasi in jemljejo kmetom hrvatski list.

Mažari pravijo, da Mejumurje mora pasti. Zasekali so mu res globoke rane, osnovali so mažarske šole, v Čakovcu imajo mažarsko učiteljišče, in tako vidimo, da se odrezuje od hrvatskega debla najlepša veja.

V Slavoniji ustanavlja društvo »Julian« mažarske šole in Hrvati bodo morali tudi za Slavonijo osnovati

proto ljudstvo brž vidi prijatelje in takoj se vda njih zahtevam. »Domoljub« ne piše prav nič potrebnega. Poleg šuntanja zoper napredno stranko in vladu piše povesti o strahu, ostalo pa je prihajeno vse Marijinim družbam. Včasih se spravi nad učitelje, ter jih blati in jim krade čast, nevredne duhovnike pa povzdiguje v deveta nebesa. Veliko je ljudstva, ki vsebine tegi hujščaka sploh ne umet. Še bolj zabit ljudstvo prebira »Bogoljuba«. Ta list uči ljudstvo, kako naj se vede na smrtni postelji in ob prihodu v nebesa, priposejajo jih, kako se spozna katoliškega duhovnika, namreč po preganjanju in črenju, opisuje čudež in riči kazni onih, ki se niso ravnali po božjih navodilih, naznanja devetdesetnice in izvanredne odpustke. Polovica lista je odmerjena Marijinim družbam. Ljudstvo, ki to vse čita, izgubi pamet in sploh ne more več realno misliti. Vsak pojav narava, vsaka prikazen, vse jim je čudež. Poseben strah se jim vzbudi pred smrtno. In takih induviduoov splohni potem težko priklicati v hlev klerikalizma. V zadnjem času poneumuje ljudstvo tudi list ljubljanskih salezijancev »Don Bosko«. Pošilja se sotrudnikom brezplačno. Ker je vsebina skozinsko mistična, zato je na mesečnih tudi natisnjeno: Za vse, kar je v »Don Bosku« natisnjeno, se želi le toliko veljave, kolikor je priznava nezmočljiva sv. katoliška cerkev, zdrava pamet in zgodovinska resnica. Ako take liste človek čita, mora postati neumen. Sami čudeži in čudeži, vse je mistično, vse je božje. Kje je narava, kje pamet? Sami strahovi, sami spomini. Ta govori z Marijo, oni z drugimi nebeškimi bitji. »Don Bosko« pripreduje posebno prihod umrlega prijatelja. Bil je baje s svojimi bogoslovci v spalni sobi. Ropot se začuje, bajna svetloba razsvetli sobo in čuje: »Bosko, Bosko, jaz sem rešen.« Pripreduje, da se je tako prestrashil, da je zbolel in je šele čez dolgo let okreval. Take spise se usiljujejo pri prostemu, čudežem nagnjenemu ljudstvu, in gotovo je, da pri tem totalno vso pamet izgubi. Dalje so zopet molitve, končno pa se naštrevajo milodari, ki dosegajo meščeno relativno po 600 kron ali še več.

Ce je torej ljudstvo še vedno v farških rokah, se temu ni čuditi. Podli in nesramni, poleg pa deloma brezplačni listi poneumujojo ljudi, jemljejo jim pamet, in če se jim le pomigne, prihitijo k debelim agitatorjem, če se le govori o božji volji. Če bi naštrevili natančno, iz koga obstoji vsa farška stranka, moralib res pomilovati uboge nje žrtve. Eno je le, da napredna stranka obstoji iz modrih in pametnih mož, ki so vsaj toliko izobraženi, da zamočijo pojmiti prekanjene sleparje.

družbo Sv. Ćirila, kakor so to storili za Istro. Slavni Ilirci niso mogli slutiti, da bode trodna kraljevina imela danes tako žalostno sliko. Nikjer Mažari ne spoštujejo hrvatske zastave. Po Dravi, Savi, Dunavu in Tisi plovijo hrvatske ladje. Običaj pa je, da se od 8. ure zjutraj do večera razobesajo zastave. Krmilar hrvatske ladje je razobesil trobojico, kakor predpisuje plovitveni red. Bilo je na Dunavu in hrvatskemu krmilarju se je ukazalo, da odstrani trobojico. Krmilar je bil pohleven mož in je ubog. Drugi dan je prišel uradnik k drugemu krmilarju in je zahteval od njega, da sname z motke hrvatsko zastavo, a ker Hrvat tega ni hotel storiti, bil je kaznovan z globo.

A kdo bi mogel našteti vse nepravde? Gazi se hrvatski jezik in ime. Mažari prodirajo dalje in dalje preko mej magyarországa. Osvajajo svojim težnjem rodovitno Slavonijo, vpliv in prvo besedo imajo v Bosni in Hercegovini. Južnih Slavjanov je čez 15 milijonov, a se jim ne upirajo. Mažari silijo na obale Jadranskega morja, danes se zadovoljujejo le z Reko, a jutri bodo zahtevali več. Vidi pa se jasno, da so si izbrali trodno kraljevinu za središče svoje balkanske politike.

Ustaj, rode! Ustaj, Jelačiću bane!

Kmet le dajej »kebrom« v potu svojega obraza milodare. Debeli gošpodje Te hvalijo, a zahrbitno pa se Te rogojo.

Vojna na Daljnem Vztočku.

Kuropatkin — poveljnik 1. mandžurske armade.

Dopisnik berolinskega »Lokalanzeigerja« poroča iz Petrograda:

Kuropatkin je bil že na potu v Evropo, ko se je nenadoma vrnil na bojišče. Po razgovoru z generalom Linevičem je poslal carju v ganljivih besedah sestavljeno brzovjavo, v kateri pravi, da mu ni mogoče za pustiti bojišča, ki mu je sveto; pripravljen je ostati tamkaj kot navaden vojak. On prosi carja, naj mu zaupa poveljstvo prve armade, ker upa, da se mu ponudi prilika dokazati svojo sposobnost kot vojskovodja.

Tudi general Linevič je poslal carju brzovjavo, v kateri toplo pripomore Kuropatkinovo prošnjo.

Car Nikolaj je takoj odgovoril, da povsem ugodi Kuropatkinovi prošnji.

Ta Kuropatkinov korak je povsod, tako v vojaških, kakor v privatnih krogih vzbudil najiskrnejše simpatije do njega.

Poznamniki sicer misljijo, da se bo Kuropatkin kot poveljnik prve armade namenoma izpostavljal sovražnemu ognju, da bi padel na bojišču in s tem zadostil onim neuspehom, ki jih je zakrivil na bojišču. Toda to so samo domnevanja brez vsake dejanske podlage. Po splošni sodbi je Kuropatkin s svojo odločbo, se podrediti preje pod njegovim poveljstvom se nahajajočemu vrhovnemu poveljniku, samo dokazal, da ga vodijo v vsem njegovem dejanju in nehanju nečisteji in najplemenitejši nameni in da je visoko vzvišen nad vsekim napadnim samoljubjem in samoponesom.

Rusi nadaljujejo umikanje proti Harbinu.

Kakor se poroča iz Petrograda, je poslal general Linevič 20. t. m. tole brzovjavo: Naša armada je včeraj nadaljevala umikanje proti Harbinu. Danes voda povsodi mir.

Ogledal sem si vse iz Rusije došle voje. Njih stanje je izborno.

Iz privatnega vira pa se javlja iz Petrograda: Pri Tielinu se sliši grmenje topov. Iz tega se sklepa, da se skuša Renenkampfov oddelek, o katerem doslej ni bilo nobene vesti, prebiti skozi japonsko bojno vrsto.

General Linevič je bil 19. t. m. v Sepingkaju, približno 40 vrst severno od Kajnana, kakor je razvidno iz njegovega odgovora na čestitko, ki mu jo je poslal »Peterburgski Listek«.

General Gripenberg.

Po poročilih iz Petrograda je usoda generala Gripenberga započašena. On je imenovan za člena Aleksandrovega odbora za ranjence in mu s tem definitivno odvzet vsak vpliv v vojaških zadavah.

Njegov neumljiv korak v kritičnem trenotku zapustiti armado, se še vedno najostrejše obsoja. Neki častnik, vrnivši se iz Mandžurije, zatrjuje, da je Gripenbergov napričakovani odhod z bojišča napravil na vso armado najneprijetnejši vtiš.

Brez dvoma bi jeli vojaki dvočiniti o sposobnostih Kuropatkinovih ako bi mu ne bila vsa armada tako slepo vdana.

Gripenbergovo postopanje se na bojišču splošno obsoja.

Zlodejstva v Mukdenu.

Po poročilih iz Petrograda so tjakaj došle vesti, da so Kitajci vse v Mukdenu ostale pooblaščence »Rdečega križa«, zdravnik in milosrdnice pomorili. Usmiljene sestre so Kitajci preje poslili. Tudi bolniki, ki so ležali v bolnicah, so bili pobiti. Te vesti so prinesli sanitarni vojaki, ki so ubiali iz Mukdena.

Witte in Hajaši.

Pariški »Matin« priobčuje tole izjavo japonskega poslanika v Londonu: »Meseca rožnika preteklega leta je bival predsednik ruskega ministarskega sveta Witte v Berolinu. Neki

odposlanec me je po njegovem naročilu obiskal ter me v njegovem imenu vprašal, ako bi bil pripravljen se z Wittejem sestati v kakršnjemkoli evropskem mestu, da bi razpravljala o mirovnem vprašanju.

Odgovoril sem mu, da sprejemem njegov predlog, a Witte je odpotoval iz Berolina v Petrograd in od tega časa nisem dobil nobenega poročila.«

Z ozirom na to izjavo pa javlja »Agence Havas« iz Petrograda: Na merodajnem mestu se zatrjuje, da je izmišljena trditve japonskega poslanika v Londonu, Hajaši, da bi bil predsednik ministrskega sveta Witte, povabil Hajašija na razgovor glede mirovnega vprašanja.

„Sveti vojni“.

»Lokalanzeiger« javlja: V gotovih krogih je nastalo gibanje, ki ima name carja pregoriti, da bi proglašil vojno z Japonsko kot »sveto«. S tem bi se izredno bogati samostani prisilili izročiti vladu v prid vojne vsej del svojih ogromnih zakladov.

Vse samostansko premoženje se ceni sedem milijard rublov. Samo dragocenosti sv. Trojškega samostana se cenijo na pol drugo milijardo.

Vkljub temu pa je zelo dvomljivo, da bi vlad poseglja po tem skrajnem sredstvu.

Potopljene ladje v Port Arturju.

Iz Kukshavna pri Hamburgu se poroča: Severno-nemška družba, ki se peča z dviganjem potopljenih ladij, je baje sklenila z japonsko vladu podgovno, da bo poskusila dvigniti v Port Arturju potopljene ruske ladje. Imenovana družba ima potrebne stroje in priprave v kraju Oberelbe in Unterelbe in jih v kratkem odploši na Daljni Vztok.

Sprejem inozemskih zdravnikov v rusko armado.

Iz Petrograda se brzovjava: Po uradnih obvestilih je za dobo vojne dovoljeno, da se zdravniška mesta oddado medicincem in slušateljicam medicinskih ženskih kurzov. Tako se sprejme v vojaško-zdravniško službo diplomirani zdravniki inozemskih vseučilišč, ako so napravili vse dotične državne izpite v svoji rodni državi, ali ako so vsaj dve leti prakticirali v kakih bolnicah.

Zdravniki, ki žele stopiti v rusko službo, morajo priložiti svoji prošnji spričevala o državnih izpitih in o eventualni svoji praksi v bolnicah. Tako opremljene prošnje se pošlejo carskemu višjemu medicinalnemu nadzorniku v Petrograd.

Prosilci, ki znajo ruski, ali kak drugi slovenski jezik, imajo seveda prednost.

Državni zbor.

Dunaj, 21. marca. Poslanec Schraffl je interpeliral zaradi uvoza živine iz Turčije in drugih balkanskih držav preko Srbije, Bosne in Hercegovine, če, da se na ta način zanaša k nam kužna bolezni. —

Poslanec Schönher je interpeliral, na kak način se bodo pokrivali stroški za zvišanje pokojnine vojaškim penzionistom stare vrste. Ker je cesar z lastno odredbo izrazil penzionistom tako milost, vprašal je interpelant, ali se v pokritje teh stroškov morda dajo na razpolago sredstva iz civilne liste. Potem ko so raznimi ministri odgovarjali na interpelacije prejšnjih soj, nadaljevala se je debata o Derschattovem predlogu. — Posl. Abrahamovicza, ki je govoril v zmislu madjarskega prijateljstva, je opetovan prekinjal posl. Wolf. — Posl. baron Morsey je izjavil, da bo glasoval s svojimi pričašči vred za Derschattov predlog. Naglašal je, da se pri tem ne gre za bojni klic »Proč od Ogrske«, temučenamen predlogu je samo, naj se pripravljamo, da nas dogodki ne dobre nepravljene, nadalje pa tudi, da pokažemo Ogrski, da ne more sama brez nas odločevati ne v armadnem, ne v civilnem vprašanju. — Nato je govoril še posl. Klofač, na kar se je debata zaključila ter sta se

izvolila glavna govornika Grabmaya (pro) in posl. Biankini (contra). Posl. Biankini je vsestransko razpravljal o hrvatskem vprašanju, preko katerega se ne sme preiti na dnevni red. Govornik je poudarjal, kako grdo se postopa s Hrvati, ki so se vedno tako junaško bojevali za svojo dinastijo. Ogrska in Hrvatska sta dve popolnoma različni državi in narodnosti in sveta dolžnost krone je, da se oklene pragmatične sankcije. Nadalje je razpravljal o državopopravnem razmerju Hrvatske naprav Ogrski ter opisoval škodo, ki so prizvedla dualizem Hrvatov. Ako se doseže kakšna nova preosnova, priznati se mora obenem državna samostojnost Hrvatske. Končno je govoril še o carinski ločitvi ter poudarjal, da bi za Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo, in Hercegovino, ki so gospodarsko navezane druga na drugo, carinska ločitev pomenila katastrofo. Izjavil je, da bo glasoval za Derschattov predlog. — Potem se je začelo glasovanje Za Abrahamicove predlog, naj se Derschattov predlog ne izroči posebnemu odseku, temučenamen predlog je bil nato enoglasno sprejet. Glasovali so zanj tudi Poljaki. Izid je zbornica sprejela s pritrjevanjem in kljici »Proč od Ogrske«. Volitev za zadnjega odseka bo v prihodnji seji.

— Potem je začelo zbornica razpravljati o nujni vladni predlogi glede podprtavljenja nekaterih prog o grško-gališke in ogrske zapadne železnice. Predlog je bila sprejeta tudi v tretem branju. — Prihodnja seja bo v petek.

Iz odse

v ogrske šume 40 Slovencev, na Jesenice pa 40 Macedonev. — Iz Hrvatice se je pripeljalo 60 Macedonev, peč je pa prišlo iz Jesenice 100 Hrvatov, ker nedostaje dela, a tudi denarja nimajo, da bi se mogli peljati domov. Tudi danes jutraj je prišlo iz Jesenice 17 Hrvatov, ki bodo morali istotko vsled nedostajanja sredstev iti peč v Kraljevac. En siromak je celo bos.

Našel je šolski učenec Jožef Guzelj denarico z manjšo vsoto denarja.

Hrvatske novice. — Hrvatska umetniška razstava v Zagrebu s otvori 1. majnika t. l. K otvoriti so pozvani slovenski, srbski in bolgarski umetniki in književniki. Za sprejem teh se vrše med hrvatskimi umetniki velike priprave. — „Društvo hrvatskih književnikov“ je sklepile na zadnji svoji seji, da bo v boodec izdajalo svoj „Letopis“ v obliki almanaha ki bo priobčeval najboljše plode hrvatske književnosti. Takisto se je sklenilo, da se v najkrajšem času konstituirira v društvu sekcijski novinarjev. Ta posel se je poveril dr. Iv. Lorkoviću.

* **Najnovejše novice.** — Velikemu podkupovanju na razstavi v St. Louisu so prišli šele sedaj na sled. Zadnje tedne razstave se je razvila tajno pravcate kupčija z odlikovanji. Za razna odlikovanja so bili sestavljeni celi tarifi po strokah. Zadevo dobi skoraj gotovo sodišče v roke.

— Poveljniček Terezijanske vojaške akademije v Dunaju, skem Novem mestu postane baje bivši ogrski bramboški minister N. Yiri, ker je šel dosedanji poveljniček v pokoj.

— Za predsednika pravštega nadzorišča bo baje imenovan dvorni svet. v justičnem ministru Rud. Regner pl. Bleyleben.

— Jezuitski general Martins ima raka. Naslednik mu bo baje neki Nemec.

— Italija se oborožuje. „Stampa“ poroča, da je vojni minister Pedotti izjavil, da ostane na svojem mestu le tedaj, ako zbornica dovoli 225.000.000 lir za utrditev meje proti Avstriji in za zvišanje vojnega proračuna.

— V konkurz je prišla znana tvrdka za suknene izdelke v Brnu Kalab in Haller.

— Grozovit požar je nastal v tovarni za čevlje v Brocktonu (Amerika) vsled eksplozije kotla. Dosedaj so izvlekli iz pogorišča že 50 mrtvih, vgori pa se, da je vseh žrtev najbrže nad 100.

Cez 45 let. Leta 1860 je bil v Ehrenbreitsteinu pri Koblenzu umorjen gostilničar Meder. Umorila sta ga njegova lastna 23 letna žena in njen ljubimec, učitelj Keller. Oba sta bila na smrt obsojena, po neje pa pomiloščena v doamrtno jedo. Keller je v jedi umrl. Te dni pa je bila tudi Mederova žena po 45 letni jevi pomiloščena in izpuščena. Stara je 68 let.

Amalija Skram, znamenita norveška pisateljica, je 15. t. m. umrla v Kodanju v starosti 57 let. Kot pisateljica je jela delovati leta 1885. Skram je bila drzna in konsekventna zastopnica naturalističnega romana in je imela izboren pripovedniški talent.

Prevelika verska gorečnost. Mimo neke knjižne izloge v Mainzu je šel neki strogi kanonik ter postal, da se prepriča, ali ni izložena kaka nemoralna ali brezbožna knjiga, da bi ovadil založnika. Očetu obstane na neki krasno vezani knjigi. Mradno sgrbaničelo ter dita naslov: »Česa je treba znati mlademu dekle pred možitvijo?« »Ah, sem te le dobil!« je zamrmljal kanonik ter vstopil strogega lica v knjigarno.

Osorno je zahteval izloženo knjigo. Založnik se je začel izgovarjati: »Prečasti, ta knjiga ni za Vas, zagotavljam Vam, da Vas ne more zanimati!« Nučni pomagalo, kanonik je zahteval ceno, plačal 6 mark ter pobagal knjigo v notranji žep svoje suknje. Doma je knjigo odprl ter presenečen čital: »Peuk v kuhanj!«

Kmetska gostija pri ogrskih Nemcih. V pretečenem predpustu je bila v Hudeku pri Budimpešti poroka kmetstva sina Schulza, ki si je pripeljal na dom bogato nevesto. K gostiji je bilo po vabiščih 400 gostov, ki so pojedli 14 telet in 120 parov kuretnic. Za možnate jedi so porabili štiri cente mokce in dva hektolitra mleka. Žejajo se si svatje gasili z 10 hektolitri vina.

Neslana kala. V Varšavi se je v cirkusu te dni producirat neki klovn iz izvežbanim osom. Osel je pokazal nekatere sumetnosti, ko pa je začel klovn z njim eksperimentirati ter mu zapovedal: »Stopaj naprej, ena, dve!« delal je osel vedno korake nazaj. Tedaj mu je zaklical klovn: »A tako, ti si Kupatkin!« Prisotni Poljaki so tej neslani šali viharno ploskali, toda prišla je policija, klovna prijela, cirkus pa zaprla.

Knjigovost.

Janka Kersnika zbrani spisi. Ravnokarata izšla v eni knjigi 1. in 2. sedežek četrtega slovenskega zbranega spisa Janka Kersnika. Tudi to knjigo je uredil Ivan Prijatelj. Založil L. Schwentner. Cena borašnemu izvodu 5 K, po pošti 5 K 20 vin; elegantno v platno vezanemu izvodu 6 K, v polflancouski vezbi 7 K, s pošti 30 vin, več. Pričujoča knjiga obsega povest »Gospod Janez«, potem pod zaglavjem »Kmete slike« osem črtic, pod zaglavjem »Humoreske« štiri črtice in pod zaglavjem »Povesti za ljudstvo« tudi štiri črtice. O prički izpregovorimo kas več o tej knjigi: Kersnikovih spisov.

Venec slovanskih poveštij. V založbi »Goriške tiskarne« A. Gabroščka je izšla osma knjiga »Venec slovanskih poveštij«. Cena 1 K 20 vin, po pošti 1 K 30 vin. Strani 302. Knjiga obsega osm iz raznih slovanskih jezikov preloženih povesti.

Telefonska in brzjavna poročila.

Jesenice 22. marca. Pri danšnji občinski seji so bili vnojč izvoljeni za častne občane gospodje: Jakob Aljaž, Jurij Auer, Fran Budinek, dr. Vinko Gregorič, Ivan Hribar, Josip Pogačnik, Fran Rant, Rih. Schrey, Avgust Šinkovec, Ljud Stricelj, Anton Trenč, dr. Fran Tominešek, dr. J. Vilfan in Ant Razinger, učitelj v Ljubljani Slava zavednim in značajnim odbornikom!

Jesenice 22. marca. Vodji »Gasilnega in rešilnega društva« g. Lj. Stricelu kot danes zopet izvoljenemu častnemu občanu v imenu hvaležnih Jeseničanov čestita z ozirom na njegov požrtvalni nastop, s katerim je ob prički požara preprečil za Jesenice usodenpolno katastrofo.

Schrey.

Dunaj 22. marca. Danes je pod predsedstvom dr. Ferjančiča zborovala v parlamentu enketa, ki se je posvetovala glede jamstva za vse škode in poškodbe, prizvražene po avtomobilih. Tem povodom je prišlo pred parlament vse polno avtomobilistov z vozovi, kar je obudilo splošno senzacijo.

Dunaj 22. marca. Ministrskemu predsedniku Gautheschu se je bolezen v toliko obrnila na bolje, da bo mogel v soboto ali v nedeljo zapustiti stanovanje.

Budimpešta 22. marca. Izvrševalni odbor koalirane opozicije je na predlog grofa Apponyija sprejel sila ostro resolucijo, v kateri se kroni očita intrasigentnost glede armadnega in nedoslednost glede gospodarskega vprašanja. Soglasno se je grofu Andrassyju izrekla Zahvala za posredovanje, kar kaže, da smatra opozicijo vsako nandalno pogajanje s krono za brezplodno in da na stopi zdaj odkriti boj.

Budimpešta 22. marca. Počitaj je postal skrajno napet in nad vse kritičen. Izvrševalni odbor združene opozicije je odklonil vse, kar je ponujala krona, češ, da so te ponudbe absolutno nezadostne. Grof Andrassy se je izrazil, da je izgubil vsako upanje na sporazumljene med krono in med opozicijo in da nastanejo zdaj zmešnjave, katerih konec je nedogleden.

Pariz 22. marca. Poslanska zbornica je začela razpravo o zakonskem načrtu glede ločitve države in cerkve. Zbornica je z veliko večino odklonila vse predloge, s katerimi so klerikalci poskusili zakon popotati oziroma razpravo odložiti. Za generalno debato je oglašenih 63 govornikov.

Varšava 22. marca. Vse mesto je strahovito razburjeno. Sineči so neznani storiči v Volkovi ulici vrgli dinamitno bombo na neko patruljo. Stirje vojaki, dva redarja in enorožnik so smrtno

ranjeni, enorožnik in neki poštni uradnik pa sta lahko ranjena. Storilci so ušli.

Varšava 22. marca. V Lodzu se je zgordil atentat na policijskega komisarja Mazgurova. Neznani ljudje so nanj streljali z revolverji; tri kroglice so ga zadele in ga smrtno ranile.

Varšava 22. marca. Policija je aretovala 128 gimnazijcev.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd 22. marca. Uradoma se razglaša, da je bivši generalisimus Kuropatkin imenovan zapovednikom 1. mandžurske armade.

London 22. marca. »Standard« javlja: Japonsko zasedovanje Rusije je zavzetjem Kajuna končano. Ruska armada je baje v najhujšem položaju zaradi pomanjkanja živil, ker jih zdaj ne more več dobivati od Kitajcev.

Poslano*)

Svarilo.

Onim gospodom, ki trosijo o meni neresnična, laživa in ostudna obrekovanja, javljam, da jih bom v prihodnje klical na odgovor potom sodišča.

Svarim tudi gospoda Miha Srankarja, stavbnega polirja, da naj se o možeh trga Postojne zraža po goštinah bolj laskavo, in ne zaničljivo ter razdaljivo.

913 **Matja Lavrenčič**

uradnik e kr. drž. želez. in posestnik.

*) Za vsebino tega spisa je odgovornost le toliko, kolikor določa zakon.

Našim odjemalcem!

Tovarna testenin se bliža svoji dovršitvi. Ne bomo navajali ne skrbi ne truda, ki smo ga imeli pri zopetni zgradbi in preosnovi, niti posledic udarca, ko nam je uničil požar našo staro tovarno, saj smo dobili tolikanj izrazov simpatije, ne le od cenjenih trgovcev, temveč tudi od strani spoštovanih konsumentov, da nam je to dalo moč, poprijeti se dela s podvojeno silo.

Udarec nas je našel popolnoma nepripravljene, in ker nam je bilo na tem, tovarno ne le opremiti z novejšimi napravami, temveč jo tudi zgraditi za večjo producijo, nam ni bilo vzlič vsemu naporu mogoče prej z izdelovanjem pričetni.

Nikdar si nismo mislili, da si more kako podjetje v vseh krogih pridobiti toliko zaupanja, kot ga je naše deležno postalo. Zdi se nam, kot bi bilo naše podjetje nekaka narodna last, da se je narod veselil, ko je videl, da raste in procvita, a se žalostil, ko nas je zadeila nesreča. Ako imamo ob strani tako zaupanje, potem se ne bojimo udarea in naj je bil še tako ljut.

Od vseh strani nam dohajajo vedno vprašanja, kdaj vendar pričemo. Pisma govore, da se šele sedaj ve prav ceniti naše testenine, ko jih ni; slišali smo celo, da so po požaru naše testenine iskali in plačevali po dvakratno višji ceni kot prej. Večina trgovcev nam piše, da ne prodajajo testenin, odkar so jim naše pošle, ker se je vsak poskus, vpeljati druge, izjavil.

Ne bode trajalo dolgo in naše testenine se bodo zopet dobivale. Dal Bog, da jih ne bi nikdar več zmanjkalo.

910-1

Prva kranjska tovarna testenin

Žnidrišč & Valenčič

II Bistrica (Notranjsko.)

Avstrijska specjalistica. Na želodcu lehajodim ljudem priporočati je porabo pristoga »Moll-ovega Seidlitz-praška«, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na zelenec krepilno ter pospešilno na prebavljanje in sicer z rastodim uspehom. Skatija 2 K. Po poštrem povzetji raspoljujo to zdravilo vsak dan lekarni A. MOLL, c. in kr. dvorni zalogatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na delželi zahtevati je iarecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom.

Zahvaljajte

ilustrirani cenovnik

podjetja za zarnice

„Ideal“ 39

Hugo Pollak

DUNAJ, VI, Wallgasse 31.

Oena lepa svetloba brez inštalacije in neverosti. Poraba 1/4 kr. na 1 uro.

Na tisoče zahval-

nih pisem iz vsega sveta obsegajo pojasnevalna in podrobna knjiga kot dočasni svetovalec o lekarju A. Thierryja balzamu in centif. mazilu kot nenadomestnem sredstvu. Poštne prosto dobe to knjizico narodniki balzama in tudi sicer na zahtevo gratis. 12 malih ali 6 dvojnih steklencic steklencic stane K 5, 20 malih ali 30 dvojnih steklencic K 15—franko z zabočkom itd. 2 londka centif. lijskega mazila franko K 3-60.

Lekarnar A. THIERRY v Pregradi pri Rogatki Statint.

Naznanite mi ponarejalec in prodajalec ponaredb mojih edino pristnih izdelkov, da jih kazensko zasedujem. 3175-21

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljše priznana

Tando-chinin tunkura za lase

katera okrepčuje lase, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje lase.

1 steklencic z navodom 1 K.

Razpoložila se z obratno pošto ne manj kot dve steklencici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil., medicinal. vin, špecjalitet, najfinješih parfumov, kirurgičnih obvez, svežih mineralnih vod itd. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožefevega mostu

21-12

Zdravilski konjak zajamčeno pristni vinski destilat pod stalnim kemiškim nadzorstvom.

Destilerija Camis & Stock Tret-Barkovlj.

1/4 steklencic K 5—, 1/4 steklencic K 2-60. — Na prodaj v boljših trgovinah. 29

Točnim srcem javljam v svojem in imenu svoje sestre in bratov vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš izkreno ljubljeni, dobrí oče, gospod

Viktor Kantz

včeraj ob 1. uri popoldne, previden s tolazili naše vere, mirno izdihnil svoje blago dušo.

Krojaški pomočnik

za veliko in trajno delo se sprejme takoj pri 910-1

P. Cassermannu
v Ljubljani.

Odda se dvoje lično opravljenih podstrešnih sob

(mansarde) 909-1
s 1. aprilom t. l.

Več pove uprav. „Slov. Naroda“.

Hiša

s 3 sobami, kuhinjo in vežo, dalje z vrtom (okoli 28 mtr.) se odda s pogodbo za 4 leta v najem v Novem Vodmatu. Zaloške ceste št. 19. — Poizve se ravnotam. 824-3

Gostilniška koncesija
se odda v zakup.

Ponudbe pod L. M., poste restante Ljubljana. 923-1

Iščem v vseh notarskih strokah popolnoma izurjenega

solicitatorja.

Matej Bežan, e. kr. notar
v Mariboru. 916-1

Spretna starejša
kuharica

se išče za častniško menažo pehotnega polka št. 27. 908-1

Vpraša naj se med 11. in 12. uro dopoldne v novi pehotni vojašnici.

Veščega
prodajalca

stekarske stroke, ki je popolnoma zmožen hrvaškega in nemškega jezika, išče za takoj večje skladiste stekarskega in porcelanskega blaga v Zagrebu.

Samo izvrstne moći te stroke naj pošlje svoje ponudbe z navedbo plače na upraviščvo „Slov. Naroda“ pod „Marljiv“.

849-2

Išče se
spretna šivilja

s plačo 2 K na dan in pa

spretna prodajalka

zmožna slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika s plačo mesecnih 100 K.

Angleško skladische oblek

O. Bernatović 871-3

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Novo

ustanovljeno 630-10

moško konfekcijsko trgovino

s čudovito nizkimi cenami, elegantno, moderno in trpežno delo priporoča

Jos. Rojina
Šelenburgove ulice

5

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica, zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujodimi se vplačili.

Vsek član ima po preteklu petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 29,217.694.46 K Izplačane odškodnine in kapitalije: 78,324.623.17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseshezi slovensko narodno upravo.

Generalni zastop v Ljubljani, čeprav pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gospodskih ulicah štev. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenuje takoj in najkulantnejše Uživa najboljši sloves, kadar posluje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Sprejemem dva spreteta krojaška pomočnika.

A. PRETNAR
krojaški mojster 921-1
na Savi pri Jesenicah, Gorenjsko.

Divji kostanji

visoki 3-4 mtr. se dobe po nizki ceni v gospodini na Igu pod Ljubljano. 894-2

Pristen domać BRINJEVEC

preizkušen na deželnem kemičnem preizkuševališču za živila v Ljubljani.

Razpošilja v vsaki množini

IVAN MALI
v Škofji Loki. 236-25

Pijte Klauerjev

„Triglav“
najzdarejši vseh likerjev.

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg. 912
Razstavljen do incl. soboto, 18. t. m.:
Zanimivo potovanje od

KAJIRE
do Aleksandrije, Smine, Malte.

Varuj ženol!

Za vsako rođovino važno
ilustrirano knjigo o prenimo
zem blagoslava z otroki raz-
očilja s prepisi vč tisočev
zahvalnih pism tajno za
v avstrijskem gospo
A. KAUPA Berlin S. W.
Lindaustrasse 50.

GRAND PRIX

Pariská svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod. 2921-48

Dne 23. t. m. dopoldne ob 9. uri
se bo vršila

pri spediterju R. Ranzingerju na Dunajski cesti
prostovoljna dražba

51 vreč pšenične moke

in se k tej dražbi kupci vladno vabijo. 918

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljavem od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Anseeu Solnograd, čez Klein-Reisling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reisling v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenc, Curih, Ženeva, Pariz čez Am tetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reisling v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direkti voz I. in II. razred), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direkti voz I. in II. razred). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJA. Osebni vlaki: Ob 7. ur 17 m zjutraj v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. ur 5 m pop. istotako. — Ob 7. ur 8 m zvčer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. ur 28 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Ansee, Ljubno, Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direkti voz I. in II. raz.). — Ob 7. ur 12 m zjutraj osobni vlak v Trbiž. — Ob 11. ur 10 m dopoldne osobni vlak v Dunaju čez Amstetten, Lipsko, Prago (direkti voz I. in II. razred), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Ženeva, Curih, Bregene, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. ur 44 m popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovogova, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograd čez Klein-Reisling, iz Steyra, Linc, Budejvice, Plzen, Mari. varov, Heb, Francovih varov, Prago in Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osebni vlaki: Ob 8. ur 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. ur 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. ur 35 m zvčer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. ur 28 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popoldne, ob 7. ur 10 m zvčer. — Ob 10. ur 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. ur 49 m zjutraj, ob 10. ur 59 m popoldne, ob 6. ur 10 m zvčer. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajenvim časom v Ljubljani 1

Posojilnica v Logatcu
registrovana zadruga z omejenim poroštrom

vabi častite zadružnike k

rednemu občnemu zboru

ki bode

dne 2. aprila leta 1905

ob 3. uri popoldne

v posojilnični pisarni v Dolenjem Logatcu.

DNEVNI RED:

- 1.) Poročilo ravnateljstva in računski sklep za I. 1904.
- 2.) Odobrenje računa in razdelitev dobička.
- 3.) Poročilo o reviziji, izvršeni po „Zvezki slov. posojilnic v Celju“.
- 4.) Volitev ravnateljstva in nadzorstva.
- 5.) Predlogi in nasveti zadružnikov.

917

Bilanca dne 31. decembra 1904.

Aktiva	Krone	Passiva	Krone
Gotovina v blagajni	7840 19	Zadružni deleži	24604 —
Vloge pri denarnih zavodih	110142 15	Obresti in dividende istih	2635 89
Vrednostni papirji	9800	Obresti posojil (za 1905 plačana)	2182 46
Dividenda istih	56 —	Hranilne vloge	769167 39
Posojila	707491 87	Rezervni fond	51031 14
Obresti posojil	17216 61	Dobiček v letu 1904	5567 14
Inventar	445 84		
Troški pri dolžnikih	317 28		
Stavbišče	1878 8		
	855188 02		85188 02

V Logatcu, dne 10. marca 1905.

Ravnateljstvo.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenuje takoj in najkulantnejše Uživa najboljši sloves, kadar posluje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Dobro ohranjena hiša

s stanovanji v Ljubljani s čisto letno najemščino K 2700 se odda pod ugodnimi pogoji. — Vprašanja pod „Zinshaus 3555“ na naslov Haenstein & Vogler, Dunaj I. 811-9

V zakup

se da s 1. aprilom t. l. v lepi Savinski dolini

Iepa vila

z velikim vrtom in smrekovimi nasadi in konjskim hlevom, 100 korakov od železniške postaje.

Naslov pove upravnštvo „Slov. Naroda“. 920-2

Solidno blago, Nizke cene.

damške nogavice, belo in trikot perilo
damške nogavice, črna, damške geperje,
šljape, žepni robci, damške geperje,

bluze, športna krilla, predpasnik,

neodosevanje z močjo:

z zraven predpasnim gumboom.

Patentovanih kratek Edina zaloge

Vedno novoje zaloge za dame in gospode blaga

veliko zaloge modne blage

z zaloge blaga za dame in gospode blaga

z zaloge blaga za dame in gospode

Poučen ribarski tečaj.

Dne 15. in 16. aprila t. l. se bo poučevalo o ribarstvu v postrvskih in račjih vodah v ribarskem zavodu na Studencu pri D. M. v Polju.

Za udeležbo se je zglasiti do 6. aprila t. l. pri načelniku ribarskega okraj. odbora, notarju dr. Voku v Ljubljani.

914-1

Letovišče „Laverca“.

Znano gostilno na Laverca sem prevzela vdano podpisana in jo

25. t. m. zopet otvorim.

Točila bom samo različnih vrst fina prirodna vina Lenčetove vinske trgovine in pa dobro sveže pivo.

Za okusno mrzlo kulinijo in pri pravočasnem naročilu tudi za gorka jedila, bom vedno skrbela.

Za obilni obisk se toplo priporoča z velespoštovanjem

gospa **Antonija Hink**

gostilničarka.

904-2

Oklic.

V sredo, dne 5. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne

prodajalo se bode

potom javne dražbe in proti takojšnjemu plačilu

na graščini Raka pri Krškem

vinska posoda razne vsebine, stroji za seno vezati, zdevati in obračati, mlatilnici, stroj za žito vejeti, čistilnice za žito itd.

Drugi dan, dne 6. aprila t. l. dopoldne ob 9. uri se bo vršila

podrobna prodaja

nijev, travnikov, senožeti, gozda in poslopji na **Hrvaškem brodu** in na **Hudenjah** na leu mesta potom javne dražbe in proti plačilu v **večletnih obrokih**.

Natančni pogoji se zvedo na dan dražbe.

Kupci se vladljivo vabijo k temu dražbam.

884-2

Meščanska korporacija v Kamniku

oddala za letošnjo spomlad začetkom aprila iz svoje drevesne šole v Bistrici

20.000 močnih štiriletnih smrekovih sadik

in

2.000 lepih štiriletnih hrastovih sadik.

Cena po dogovoru.

878-2

Za razsvetljevanje

vil, gradov, hotelov, tvornic, kavarn itd., povsod kjer ni plinarne ali električne centrale je najbolj pripraven in od strokovnih avtoritet priznan

aparat za zračni plin

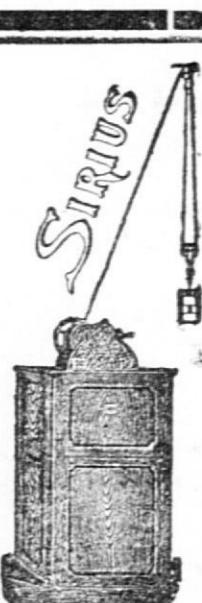
„Sirius“.

Obrat absolutno brez nevarnosti. Eksplozija izključena. Najcenejši obratni stroški. Postavi se brez koncesije v vsak prostor. Na stotine referenc.

565-11

Cenovniki gratis.

F. BOTHE & Cie., Dunaj IV., Schäffergasse št. 13a.

Založnik c. kr. drž. uradnikov.

Ljubljana **J. KEBER** Ljubljana

Stari trg št. 9 Stari trg št. 9

priporoča svojo tovarniško zalogu

suknenega, platnenega in perilnega blaga

po izredno nizkih stalnih cenah.

3437-22

Poleg tega dovolim mojim cenj. odjemalcem pri odknpu

čez 10 kron 5% popusta.

Potrebščine za krojače in šivilje. *

!Jajca!

Vsem gospodom trgovcem na Kranjskem in Štajerskem, ki se pečajo z **nakupom in razprodajo**

kurjih jajo

naznanjam, da kupujemo "jajca" po najboljših dnevnih cenah in da vse pošiljate najsolidnejše zaračunamo.

Cene veljajo od postaje prodajalca. — Prazne zaboje vracamo gg. trgovcem poštnine prosto do zadnje postaje.

Vsaka pošiljatev se takoj po sprejemu poravnava.

Pojasnila radovoljno na razpolago. — Tudi predujmi se na željo dovoljujejo.

JAKOB SPITZER

razpečevalec jaje

Krapina (Hrvaško).

881-2

Hiša

Znadstropna, v sredi mesta, s podstrešjem, v dobrem stanu na najboljšem prostoru, v kateri se nahajajo lepi prostori za vsako trgovino, se zaradi preselitve takoj **prodaja**. — Ponudbe pod "Nanos št. 51" na upravnštvo "Slov. Naroda."

614-8

Slamniki

in klobučevinasti klobuki
se čistijo in prenarejajo

pri

C. Brilli

na Resljevi cesti štev. 22
I. nadstropje. 802-4

Slovenske muzikalije

ravnokar izšle!

Govekar Fr.: **Rokovnjači**,
uglasbil **Viktor Parma**, kompletno **K 10-20**.

Posemezno:

1. Ouvertura za klavir K 250
2. Kuplet za moški glas s klavirjem 1-
3. Zora vstaja, za sopran s klavirjem 1-
4. Cvetičnih deklej prsa bela, samospев (soprani), z mešanim zborom ob spremeljevanju klavirja 2-
5. Mladi vojaki, koračnica za klavir in petje 120
6. a) Oj zlata vinska kaplja 1-
- b) Samospev z moškim zborom 3-
- b) Povsod me poznajo, samospev iz "Zdravice".

Govekar Fr.: **Legijonarji**,
uglasbil **Viktor Parma**, kompletno **K II-20**.

Posemezno:

1. Zapoj mi, ptičica, glasno, pesem za soprani s klavirjem K 120
2. V petju oglasimo, moški zbor s klavirjem 180
3. Kuplet za moški glas s klavirjem 1-
4. Romane, samospev (tenor) z moškim zborom ob spremeljevanju klavirja 180
5. Ptička, pesem za sopran s klavirjem 120
6. Skoz vas, koračnica. Po besedah J. Stritarja. Za klavir (s petjem ad libitum) 120
7. Sezidal sem vinski hram, samospev z moškim zborom. Za petje in klavir iz "Zdravice" 3-

Dalje: 3268-20

Viktor Parma: Mladi vojaki, koračnica s petjem ad libitum. Že 3. izdaja K 120

Viktor Parma: Mladi vojaki, za citre 1-

Viktor Parma: Slovenske etvete, potpourri po slovenskih napevih 250

Viktor Parma: Triglavskie rože, valček po slovenskih napevih 250

Viktor Parma: Zdravice, za petje in klavir 3-

Žirovnik Janko: Narodne pesmi z napevi, I. zvezek K 120, po pošti K 130.

Žirovnik Janko: Narodne pesmi z napevi, II. zvezek K 120, po pošti K 110.

Največja zalogal muzikalij v Ljubljani. Katalogi gratis in franko. Izposojevalnica muzikalij obsegla 10.000 številk.

Mesečni abonement s premijami. Razpošilja tudi na zunaj.

Oton Fischer

trgovina z muzikalijami v Ljubljani,

Varstvena znamka.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Uno je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perlu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime "SCHICHT" in varstveno znamko "JELEN".

1082-60

Dobiva se povsod!

Ustje (Ceško)

Juri Schicht
največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.